SVENSK MUSIKTIDNING

N:r 10. | Redaktör och utgifvare: FRANS J. HUSS. Telefon: Brunkeberg 14 97. | NORDISKT MUSIKBLAD. Stockholm den 25 Maj 1904. | Expedition: Vallingatan 11. Pris: Helår 5 kr. Lösnummer 25 öre. Annonspris 20 öre pr petitrad. | 24:e Årg.

Anton Dvorák †.

Första dagen i denna månad gjorde döden en skörd bland nutidens förnämsta tonsättare i det den tsjeckiske komponisten Anton Dvorák den 1 maj hastigt afled i Prag, träffad af hjärtslag Tonkonsten har med honom förlorat, heter det i en nekrolog öfver honom, en af sina största mästare, en komponist, hvilken som sådan ännu icke sagt sitt sista ord, snarare stod på höjden af sin skapareverksamhet, ja med många af sina bästa skapelser ännu icke trängt fram öfver hemmets gränser, ehuru hans namn och hans rykte gått öfver hela världen.

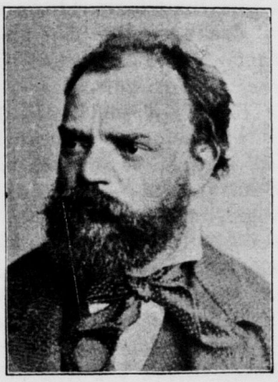

Anton Dvorák.

Anton Dvorák (Dvorschak) föddes den 8 sept. 1841 i Mühlhausen, nära den lilla böhmiska staden Kralup, son af en fattig värdshusvärd. Då det blef fråga om val af lefnadsbana för honom, ämnade man låta honom bli slaktare, men han hade mera smak för att spela fiol tillsammans med skolläraren. Så kom han 1857 till Prag, och fiolen var väl det enda han egde vid ankomsten till den böhmiska hufvudstaden. Med möda drog han sig här fram och genomgick organistskolan, förtjänande sitt bröd först såsom violinist i ett litet kapell. Han blef sedan anställd som altviolist i Komsáks civilkapell och derefter i nationalteaterns orkester, som han tillhörde från 1862 till 1873. Sistnämnda år, då han tog tjänst som organist vid St. Adalberts kyrka, lyckades han genom sångföreningen "Hlahol" få uppförd en sin komposition, en patriotisk hymn för blandad kör med orkester, och detta med lysande framgång. Sedan han dermed ådragit sig större uppmärksamhet, erhöll han af österrikiska regeringen ett statsstipendium, som satte honom i tillfälle att lemna orkestern och sedan egna sig med allvar åt komposition. Hans lefnadsfriska *Slaviska dansar* (4 häften) gjorde honom med ett slag populär. Dessa, komponerade för piano, 4 händer, och orkester, blefvo nästan lika omtyckta som Brahms' "Ungerska dansar". Dvorák blef nu äfven bekant i utlandet, i synnerhet sedan Liszt börjat protegera honom. Efter att några år ha varit lärare vid konservatoriet i Prag, mottog han 1892 kallelse till direktörsposten vid konservatoriet i New-York, hvilken plats han dock lemnade 1895 för att öfvertaga samma befattning vid Pragkonservatoriet. Allt mer känd och värderad i musikvärlden som tonsättare och utöfvande en rik verksamhet såsom sådan, blef han invald som hedersledamot i en mängd in- och utländska sällskap och föreningar, doctor philos. Vid Praguniversitetet och doctor of music vid universitetet i Cambridge o. s. v.

Iver Holter.

Då Dvorák 1901 fyllde 60 år gafs sedermera, 6—11 november, till hans ära en musikfest i Prag under protektorat af staden Prag samt under medverkan af nationalteatern, philharmonien, böhmiska stråkkvartetten, kammarmusikföreningen och sångföreningen "Hlahol". Festligheterna inleddes med ett

imposant fackeltåg och en serenad af Prags sång-, lokal- och studentföreningar. Dertill kommo två festföreställningar å tsjechiska nationalteatern, en kammarmusikkonsert, ett uppförande af "Requiem", en stor symfonisk konsert, en festförsamling i landsmuseets pantheon, der prof. Knittl talade öfver "Anton Dvoráks lif och verksamhet", samt en bankett vid hvilken Dvorák var föremål för entusiastisk hyllning. Programmen upptogo endast jubilarens kompositioner: på nationalteatern operan "Russalka" och oratoriet "Sancta Ludmila"; på konserterna: stråkkvartetten i G dur (op. 106) och stråksextetten i A dur, uvertyrerna "Husitska" och "Carneval", symfonien "Aus der neuen Welt", den symfoniska dikten "Die Mittagshexe", violinkonserten i A moll och de förträffliga "Bagatellerna" för harmonium, 2 violiner och violoncell. Med sång ur "Russalka" uppträdde en dotter till den firade tonsättaren, fröken Magda Dvorák, som första gången lät höra sig offentligt och väckte med sin vackra sopran och väl skolade röst stormande bifall. Om Dvorák sjelf må nämnas, att han hörde till de tillbakadragna och blygsamma konstnärerna, som aldrig gjorde affär af sin egen person. När hans sista opera "Armida" med så stort bifall gick första gången öfver scenen i början af detta år, var han ej närvarande och kunde mottaga den hyllning, som då egnades honom af publiken.

Då vi nu gå att fästa uppmärksamheten på Dvoráks kompositoriska verksamhet nämna vi först hans verk af större omfång, börjande med de sceniska, hvilka äro följande med användande af de tyska titlarne. Årtalet vid de särskilda verken angifver kompositionsåret eller första uppförandet: *Der König und der Köhler* (Prag 1874), *Vanda* (1876), *Der Bauer ein Schelm* ("Selm a sedlak," 1878), *Der Dickschädel* (1881), *Dimitry* (1882), *Jacobin* (1889), *Der Teufel und die wilde Käthe* (1900), *Russalka* (1901, *Armida* (1904). Af dessa verk, mest komiska operor och sagooperor, är det endast "Der Bauer ein Schelm", som hittat väg till utlandet. Den näst sista, "Russalka", med text af samma natur som Lortzings sagoopera "Undinen" anses särskildt värd att gå öfver flera scener än Prag-operans. Den sista operan, "Armida", uppfördes första gången d. 25 sistl. mars i Prag, sålunda knappt mer än en månad före komponistens död. Texten, af Jaroslaw Vrchlicky, är tagen från Tassos "Det befriade Jerusalem".* Den gamla handlingen är i denna opera moderniserad, och musiken säges ega stora förtjänster, särskildt beträffande tonsättarens glänsande instrumenteringskonst, men nutidsmusiken och det antika ämnet höra ej rätt väl ihop.

Af större körverk med soli och ork. ha vi att nämna *Stabat Mater* (op. 58, 1881), *Die heilige Ludmila* (oratorium, op. 71, komp. för musikfesten i Leeds 1886), *Psalm* för bland. kör och ork. (op. 79); *Te deum* för sopran- och bas-solo, bland. kör och ork. (op. 103, k. 1896) samt kantaten *Spökbruden* "The spectres bride", (op. 69, komponerad för musikfesten i Birmingham 1885). Vidare vända vi oss till hans instrumentalverk, börjande med symfonier, 5 till antalet: N:o 1. D dur (op. 60 komp. 1880), N:o 2. D moll (op. 70, k. 1885), N:o 3. F dur (op. 76, k. 1888), N:o 4 G dur (k. 1890), N:o 5 "Aus der neuen Welt", E moll (op. 95, k. 1896; minne af vistelsen i Amerika), Uvertyrer: *Mein Heim* (op. 62, k. 1882), *Husitska* (op. 67, dramat. uvert., k. 1884), *In der Natur* (op. 91, k. 1894), *Carneval* och *Otello* (op. 92, 93, k. 1894); symfoniska dikter (efter K. J. Erbers folksagor): *Der Wassermann, Die Mittagshexe, Das goldene Spinnrad Waldtaube, Heldenlied* (op. 107—111, k. 1896); annan orkestermusik: *Tre slaviska rhapsodier* för stor ork. (op. 45); Symfoniska variationer öfver ett originaltema, (op. 78, k. 1887), *Orkestersuite* D dur, *Notturno* (op. 40), *Serenad* för stråkorkester; kammarmusik: *Serenad för blåsinstrument* (2 ob., 2 klar., 2 fag., kontrafagott ad. libit, 3 horn, violoncell, kontrabas, op. 44); *Stråksextett* (2 V 2 A. 2 VC) A dur (op. 48), *Stråkkvintetter:* G dur (op. 77 för 2 V., A, VC, kontrabas), Ess dur (op. 97 för 2 V, 2 A., VC. 1894), *stråkkvartetter* (för 2 V. A, VC): Ess dur (op. 51, k. 1879), C dur (op. 61, k. 1882), E dur (op. 80, k. 1888), F dur (op. 96), Ass dur (op. 105, k. 1896), G dur (op. 106, k. 1896); *stråktrio:* (op. 74, k. 1887); för piano och stråkinstrument: *Pianokvintett* A dur (op. 81), *Pianokvartetter* D dur (op. 23), Ess dur (op. 87); *Pianotrior*: F moll (op. 65, k. 1883), "Dumky" (op. 90, k. 1894); för stråkinstrument och harmonium (eller piano): *Bagateller* (för 2 V., VC och Harm. op. 47); för violin och orkester: *Romans* F moll (op. 11), *Mazurek*, E moll (op. 49, k. 1879), *Konsert*, A moll (op. 53, k. 1883), för violoncell och orkester: *Waldesruhe* ("Klid") Adagio (k. 1894), *Rondo* (op. 94), *Konsert* (op. 104, k. 1896); för violin och piano: *Romantische Stücke* (op. 75, k. 1887), *Sonat* (op. 57, k. 1880), *Sonatine* (op. 100, k. 1894), *Impromptu, Intermezzo, Gigue, Eclogue;* för piano, 4 händer: *Legenden* (op. 59 — äfven för orkester eller 2 händer), *Aus der Böhmerwald* (op. 68, k. 1884), *Slavische Tänze*, 4 häften (op. 46 o. 72) för 4 händer och orkester (i flere arrangementer); *pianokonsert* (op. 35); för pianosolo: *Silhouetten*, 12 Klavierstücke, *Valser* (op. 54 k. 1880, 2 häften), *Poetische Stimmungsbilder* 13 Klavier-stücke, 3 häften (op. 85, k. 1890), *Suite* (op. 98, k. 1894), *Humoresken*, 2 h. (op. 101, k. 1895), *Dumky* Elegie, *Furiante*, böhmisk nationaldans; sångduetter med piano: *Fyra duetter* (op. 20), *Klänge ans Mähren*, 13 duetter för sopran och alt (op. 32), *Fyra duetter* (op. 38); solosånger med piano: *Lieder* (op. 3) *Fyra sånger* till serbiska folkdikter (op. 6), *Fyra sånger* ur Königinhofer Handschrift (från 13:de årh., op. 7), *Zigeunermelodien* (op. 55, k. 1880), *Im Volkston*, 4 Lieder (op. 73), *Fyra sånger* (op. 82), *Liebeslieder* (op. 83), *Biblische Lieder* 10 sånger (op. 99). — Ett och annat torde vara att tillägga dessa ur musiklexikon och andra källor hämtade uppgifter.

Här i hufvudstaden har åtskilliga af Dvoráks verk naturligtvis uppförts. Senast gafs i år kantaten "Spökbruden" af Nya Filharmoniska sällskapet, ett verk som först introducerades här 1892 af det d. v. Filh. sällskapet. Sistnämnda sällskap utförde 1888 ett par körer a capella af Dvorák, "Gyllene åkrar" och "Aftonklockan." År 1894 spelade Henri Marteau här hans violinkonsert på k. operan och samma år uppfördes där en balett "Slavisk bröllopslek", arrang. af balettmästare Lund, och hvartill musiken var tagen från Dvoráks "Slaviska dansar". Dessa fick man 1896 höra för 2 pianon på en af hrr Stenhammars och Bäcks pianosoaréer, då hr Bäck äfven spelade tonsättarens "Suite" för piano. Musikföreningen uppförde 1895 uvertyren "Husitska" och 1900 "Stabat mater"; "Serenad för blåsinstrument" gafs 1898, på en af violoncellisten Berndt Carlsson gifven soaré. Förra året i mars uppförde Konsertföreningen symfonien i F dur N:o 3 och i samma månad spelade lady Hallé och hr Borwick de "Romantiska styckena" för violin och piano. Af Dvoráks kammarmusik har Aulin kvartetten uppfört flere verk, hvaraf vi erinra oss Stråksextetten, op. 48, Stråkkvartett op. 61, Pianokvintett op. 81 (äfven spelad på en af prof. Nerudas soaréer 1891) och Pianokvartett, op. 87. Fröken Tora Hwass har på ett par af sina soaréer (1896, 1898) af Dvoráks verk låtit höra Pianokvartett D dur op. 23 och Pianotrio F moll, op. 65.

Anton Dvorák kan sägas ha efterträdt Friedrich Smetana som nationalkomponist, såsom skapare af musikverk bygda på böhmisk folkton. Han är i det hänseende befryndad med Grieg, som ock af Dvorák mycket värderades. Grunddragen i hans musik, säger en hans biograf, är denna sunda kraft, den vederkvickande fläkt af ursprunglig naturfriskhet, som lika säkert triumferar öfver kapellmästarmusikens laboratoriumluft, som blommans doft öfver den konstgjorda par-

* Amnet, handlande om den syriske konungadottern, lär ha komponerats ej mindre än 42 gånger och är i musikhistorien märkligt genom Glucks tonsättning (1777).

fymen. Man har förevitat Dvorák att han stundom är något banal, men en originell melodik och mångskiftande rytm kan ingen förneka honom, och en mästare är han i fråga om instrumentation och orkesterkolorit. Hans musik har likasom han sjelf utgått från folket; enkel, okonstlad och tillbakadragen, var han till sin natur. Tvär och kärf kunde han stundom visa sig, heter det, men hans hjärta slog dock af kärlek till medmenniskor, till sitt hemlands folk och natur.

Iver Holter.

Vid den stora skandinaviska musikfesten under utställningen här i Stockholm för sju år sedan hade man tillfälle att göra bekantskap med den norske tonsättaren och dirigenten Iver Holter, som då på tredje konserten i musikhallen förde fram en sin komposition "Suite" för stor orkester som han sjelf dirigerade och för hvilken han skördade lifligaste bifall. I dessa dagar återse vi honom här såsom dirigent för en sångkör: "Kristiania Haandverkeres sangforening" Denna kör har två gånger deltagit i sångarfärd till Paris, och 1893 gaf kören konsert i Köpenhamn. Iver Holter har varit föreningens dirigent under omkring 12 år.

Då vi i dagens nummer med anledning af de norska konserterna intaga porträtt af deras dirigent må det också följas af biografiska uppgifter, hufvudsakligen reproducerade från tidningens festnummer vid tiden för de nämnda utställningskonserterna.

Iver Holter, prestson, är född den 30 dec. 1850 i Gausdal. Tidigt visade han musikaliska anlag, och hans mor, en utmärkt amatris, gaf honom första musikundervisningen, men vid 7 års ålder blef han moderlös och saknade sedan länge sådan undervisning. Sedermera fick han lektioner i violinspelning af organisten i Skien Rojahn. År 1869 kom han till Kristiania för att studera medicin men idkade också med ifver musik, i det han spelade violin för Fredrik Ursin och läste harmonilära och kontrapunkt hos Johan Svendsen, då dirigent i Musikforeningen. Samtidigt härmed deltog han i stråkkvartetter och spelade i Musikforeningens orkester, hvarigenom han gjorde goda förstudier för sin senare dirigentverksamhet.

År 1876 reste han på Svendsens råd till Leipzig, der han vid konservatoriet studerade kontrapunkt och komposition under Jadassohn, Richter och Reinecke. Som innehafvare af statens konstnärsstipendium vistades han 2 år i Berlin och vände 1881 åter till Kristiania, der han måste uppehålla sig med lektioner men gjorde lycka med en konsert, å hvilken han framförde endast sina egna kompositioner. År 1882 anställdes han efter Grieg som dirigent för "Harmonien" i Bergen och firade 1883 vid sångarfesten i Trondhjem med denna en stor triumf. För ytterligare utbildning reste han 1884 till Tyskland och fick då i musiksällskapet "Euterpe" i Leipzig dirigera sin F-dur-synfoni, rönande bifall af publik som kritik. Vintern 1885—86 återtog han befattningen i Bergen och tillträdde 1886 platsen som dirigent för Musikforeningen i Kristiania. Denna, stiftad af Grieg 1871, hade, sedan Svendsen 1883 flyttade till Köpenhamn, Johan Selmer i tre år till ledare. Den eger omkring 500 medlemmar och ger årligen 6 stora konserter, ofta med biträde af framstående utländska solister.

Holter tillhör som tonsättare helt och hållet den nya skolan men med individuel prägel. Hans kompositioner utmärka sig för bred melodiföring i förening med en kraftig rytmik på ett karakteristiskt men naturligt harmoniskt grundlag, såsom det heter i en om honom skrifven biografi. I hans op. 1, stråkkvartett (Ess d.), spåras inflytande af läraren Joh. Svendsen, men redan i op. 2, "Bagateller" för piano, bryter sig hans individualitet igenom. I op. 4 "St. Hanskveld," idyll för stråkorkester, visar tonsättaren redan en märklig talang i orkesterns behandling. Af Holters öfriga tonsättningar må nämnas musiken till "Götz von Berlichingen", "Romance" för violin och orkester, 5 häften sånger (op. 5, 7, 9, 11, 13), "3 novelletter" för piano och hans "Höstmesse-Kantat" för solo, kör och orkester.

Under sin fleråriga dirigentverksamhet i Kristiania Musikforening har Iver Holter inlagt stor förtjenst om musiklifvet derstädes samt tillika förtjenstfullt verkat som Orkesterforeningens ledare och, som sagdt, instruktör för "Haandværkeres sangforening."

Musiksäsongen i Italien.

1903—1904.

Milano. Roma. Firenze. Napoli. Palermo

af

Anteros.

Af de förnämsta italienska operascenerna hafva "Scala" i Milano, "Costanzi" i Roma och "Massimo" i Palermo ojemförligt presterat det mest betydande konstnärliga arbetet. Den förstnämnda, hvilken öppnades redan d. 10 Dec. med en alltigenom förträfflig föreställning af Wagners i Milano f. f. g. uppförda *L' oro del Ren* (Rhenguldet), der Loge tolkades af Italiens Wagnertenorist "par excellence," Guiséppe Borgátti, och med den bekanta Wienerbaletten *La fata delle bámbole* (Dockféen), är den enda, som haft att uppvisa några egentliga nyheter, nämligen Giordanos *Sibéria* och Puccinis *Madáma Butterfly* — den förra med text af Luigi Illica, den senare af samme librettist och Giuseppe Giacosa — hvaraf emellertid den ena nätt och jemt nådde en "succès d'éstime«, den andra deremot gjorde ett fullständigt fiasko, trots att deras återgifvande med Rosina Storchio, Lelio Zenatello och Giuseppe De Luca i hufvudpartierna lär ha varit det bästa möjliga,*) beträffande den japanska kuriositeten — "Butterfly" — något alldeles "non plus ultra" i fråga om dekorationer och iscensättning.

Så mycket mer framgångsrika voro repriserna af Verdis *Rigoletto* med de framstående tenoristerna Anselmi och Ibos, alternerande i hertigens roll, samt af Franchettis *Germania*, Gounods *Faust* och Meyerbeers sedan mer än 30 år här ej representerade *Dinorah*, hvari den charmanta, allenest tjugoåriga sig:na Barrientos, hvilken redan för en fem år sedan i Firenze gjorde en glänsande debut såsom Rosina i Rossinis "Barbiere di Siviglia", i det svåra titelpartiet skördade en verklig triumf. Årets nya balett, *La canzóne del filo* ("En sång om tråden") tyckes egentligen slagit an tack vare det briljanta utförandet. Till det goda resultatet har icke minst bidragit "Scalas" renommerade orkester, denna säsong under Cleofónte Campaninis eminenta ledning.

Äfven Costanzi-teatern inledde spelåret med ett — i Roma ej förut gifvet — Wagner-verk, *Tristáno e Isólta*, hvars interpretation under ledning af en så framstående orkesterchef som Luigi Mancinelli **) rönte mycket erkännande. Titelrollerna utfördes af den jemväl sedermera såsom gralriddaren i *Lohengrin* uppträdande Fiorello Giraud och Amélia Pinto, hvilken såsom Isolde och isynnerhet såsom Gioconda visade sig vara en i alla afseenden första rangens artist, medan Kurneval och Brangäne ej mindre än Telramund och Ortrud i Ant. Magini-Coletti och Elisa Bruno funno särdeles förtjenstfulla framställare.***) Den förre, som i det hela taget kan sägas varit Costanzi-säsongens stödjepelare inom barytonfacket, har särskildt alldeles öfverdådigt per-

*) Undert. kom sjelf i år ej till Milano, hvarföre han till ledning för sina uppgifter måst anlita den alltjemt lika präktiga Ricordiska musikrevyn »Musica e Musicisti».

**) För dennes kapacitet talar tillräckligt det faktum, att han sedan mer än två decennier dirigerar den italienska operan i London, hvarföre ock »Costanzi» måste umbära honom före slutet af sin säsong.

***) Apropos »Tristan» må såsom en evenemang omnämnas, att Italiens konung och drottning, f. f. g. efter sin tronbestigning, å »S. Stefano», annandag jul, hedrade en teaterföreställning med sin närvaro, i det de då åhörde en del af det Wagnerska musikdramat.

sonifierat titelpartiet i Verdis mästerliga opéra-comique *Falstaff*, i hvilken Elisa Bruno gjorde en ypperlig Quickly och Amélia Károla, hvars ovanligt härliga organ redan i början af hennes karriär för en fem år sedan ådrog sig vår uppmärksamhet,*) en tjusande Nannetta liksom i "Lohengrin" en hänförande Elsa.

En verklig ackvisition för "Costanzi" har varit reengagerandet af romarnes förklarade favorit Francesco-Checco, såsom han oftast ej allenast muntligen utan äfven i tryck benämnes i sin födelsestad Roma, der han begynte sin lefnadsbana i en snickares anspråkslösa yrke, men sedan, tack vare en snart sagdt makalös lyrisk tenor och en fulländad sångkonst, skördar både lagrar och guld, efter hvad det uppgifves till och med millioner, företrädesvis i Petersburg, hvarest han uppträdt under bortåt 24 säsonger. Uti Marconi har teatern en "oförbrännelig" sångare, om man betänker, att han redan 1882 af Boito designerades att kreera Faust i "Mefistofele". Dock öfverträffades Marconis framgångar i hans gamla glansroller: Gennaro i Donizettis *Lucrezia Borgia* och Enzo i Ponchiellis *Gioconda*, i hvilken titelpartiet efter Amélia Pinto hade en briljant tolk i Maria de Macchi, jemväl en utmärkt Lucrezia, af de sannskyldiga jubelstormar, som helsade Italiens mest illustre hjeltetenorist, Francesco Tamagno, då han, efter en 34-årig artistkarriär alltjemt i besittning af verkligt fenomenala röstresurser, parade med en mästerlig accentuation och en den mest utsökta frasering, att ej tala om hans mönstergiltiga plastik, återgaf titelrollen i en af förstnämnde kompositörs mest förlegade operor *Poliuto*, öfverdådigt dirigerad af Giuseppe Mascagni. Amélia Károla — äfven hon synnerligen till sin fördel — erhöll jemte Tamagno sin ampla anpart af publikens entusiastiska hyllning.

(Forts.)

Musikpressen.

På Elkan & Schildknechts förlag har utkommit:

för piano två händer:

Munkel, Fritz: *Waldemar-Hambo*, op. 216. Pr. 60 öre;
Cronholm, Axel: *Ett litet stycke*, tillegn. fröken Elsa Richert. Pr. 50 öre;

för en röst med piano:

Cornelius, Peter: *I månljuset* (d—e). Pr. 75 öre.

Waldemar-Hambon är tillegnad musikdirektör Waldemar Neumann med anledning af hans 35-åriga jubileum. Vignetten visar den populäre dirigenten i Sveasalen, sådan han står och anför, och den med stort bifall alltid åhörda hambons komponist är kapellmästare vid Sveateatern. — Stycket af Cronholm, i mazurka-takt, är ett litet, lätt och behagligt stycke. — Peter Cornelius (d. 1874), den tyske tonsättaren, är mest bekant genom sin opera "Barberaren i Bagdad." Den sång af honom, som här ofvan nämnes, utgifven med svensk text, är melodiskt vacker, ej svår hvarken i sångstämma eller ackompanjemang och lämpar sig genom sin låga sättning för hvarje röst.

*) Se Sv. Musiktidn. 1899, no 9.

FÖLJETONG.

En första kärlek.

Ur Josef Haydns lif

af

Elise Polko.

(Forts. o. slut fr. föreg. n:r.)

"Käraste fader!" sade hon hemlighetsfull och upprörd, då hon om aftonen var ensam med honom, "blir vår Haydn frisk, så vill jag uppfylla min saliga moders käraste önskan och taga slöjan i den heliga Ursulas kloster. Jag har i dag gjort detta löfte inför Gud och den heliga jungfrun!" Fadren grät och skrattade på samma gång och svarade: "Hjertligt älskade, lilla dotter, din eftergifvenhet kommer försent! Doktorn har ju sagt att intet hopp finnes."

Men Josef Haydn tillfrisknade dock, trots doktorns förutsägelser, och det lika hastigt, som han insjuknat. Hans barnaleende och glansen i hans ögon återvände, äfvensom så småningom de försvunna krafterna. Hvem var väl lyckligare än den fagra Johanna? ty satt icke nu den i tysthet älskade hela dagen lång hos henne i den förtroliga lilla kammaren? Fick hon icke systerligt vårda honom, skjuta hans stol fram till fönstret i det varma solskenet eller lägga friska blommor i hans matta händer? Tillhörde icke hvarje tacksamhetsblick ur den dyrkades ögon, hvarje leende af glädje på den älskades mun henne? och huru stolt lyssnade hon icke, då de många budbärarne kommo från de förnäma damerna och herrarne, hvilka bekymmersamt gjorde sig underrättade om den unge Haydns välbefinnande? Den gamle Porpora i egen person med det skrynkliga, mörkbruna ansiktet och de stora eldiga ögonen, kom för att besöka sin "*birbante*," (så kallade han stundom med en blandning af skämt och förargelse den tjenstfärdige unge musikern). Då han nu fick se den svage, bleke ynglingen, som blott med möda förmådde räcka honom handen till helsning, var han deremot ganska vek och mild. Huru kärleksfullt klingade icke hans medlidsamma "*poveretto!*" eller det helt innerliga "*mio caro figlio!*" Detta kände också den sjuke och rodnade af lycka, såsom ett liljeblad i aftonrodnaden.

När han var ensam med Johanna, talade han om sin hjertliga gjädje öfver att få pläga umgänge med sådana mästare, om musik, hvilken han så högt älskade, och om sina högt flygande planer och förhoppningar. Då och då försökte han åter att komponera, och mången sonat, full af behag, mången frisk och glädtig kvartett, mången älsklig liten sång uppblomstrade i det tysta sjukrummet under den vackra Johannas blå ögon. Denna åter utkämpade i djupet af sitt hjerta en svår kamp. Hennes älskling visade henne nu hela sin själs rena ömhet; hans kärlek bröt fram ur hans klara ögon, sväfvade på hvarje fläkt från hans mun och genombäfvade alla hans ord. O, huru ofta vred hon icke då i tysthet sina händer, och det var henne, som skulle hon förintad sjunka ned under den dubbla bördan af sin lycka och sitt tunga löfte. Hon tänkte på de dystra klostermurarne och grät brännande tårar hela natten lång. Smärtsamt kände hon äfven, huru Doretta småningom aflägsnade sig allt mer och mer från henne, ehuru hon ej förmådde utgrunda orsaken härtill. Doretta åter såg blek och dyster ut, undvek synbarligen såväl systern och den unge hyresgästen, som äfven fadren, och inneslöt sig ofta halfva dagen i sin lilla kammare.

En morgon, då hela familjen nyss var samlad kom ett stort bref till "Musikern Josef Haydn" från en af hans förnämsta gynnare, den ädle grefve Morzin. Det var en formlig utnämning till musikdirektör vid grefvens utmärkta kapell.*) "Denna anställning är blott ett tacksamhetsbevis," skref Morzin; "för den vackra Sinfoni i D dur, som min älskvärde och skicklige Haydn för kort tid sedan komponerade för mitt kapell."

Haydn knäppte ihop sina händer och sade långsamt och djupt rörd: "o, du allgode Gud, huru högt älskar jag Dig icke! Huru skall jag icke tacka Dig och sjunga Ditt lof hela mitt lif!" och derefter sänkte han sina förklarade ögon till den i tårar simmande, älskade unga kvinnan och sade öfverlycklig: "Johanna, hjertinnerligt älskade flicka, nu vågar jag säga dig allt, nu kunna vi blifva lyckliga" — Doretta lemnade hastigt rummet, men Johanna störtade på knä för den älskade, sträckte sina armar i förtviflan mot himmelen och utropade med hjertslitande ton: "Josef! Josef! kasta dina ljufva drömmar ifrån dig! för oss blomstrar ingen kärlekens lycka härnere! vi måste skiljas, skiljas för denna världen! Jag har lofvat den heliga

*) Detta var Haydns första anställning. Han blef redan under följande året 1761 kapellmästare hos furst Esterhazy med 400 guldens lön.

modreu, att vid slutet af detta år taga slöjan!“ Efter dessa ord sprang hon upp och ilade ut; men fader Keller omfamnade den halft vanmäktige Haydn, tryckte honom medlidsamt till sitt bröst och berättade honom snyftande det ömma hjertats oåterkalleliga löfte.

Då Johanna med matta steg smög sig in i sin sofkammare för att under stilla bön tillkämpa sig kraft till försakelsens så förskräckligt tunga verk, hörde hon ett svagt buller ofvan i vindskammaren. En sällsam aning genomflög hennes själ, hon återfick hela sin styrka och flög nästan ohörbart uppför trappan. Genom den halföppna dörren såg hon sin syster, som just ryckt upp fönstret och svingat sig upp på den låga ställningen, synbarligen i afsigt att störta sig ned på gatan. Ett skri flög från Johannas läppar, men i samma ögonblick var hon äfven med blixtens hastighet vid fönstret och slet den bestörta systern derifrån.

Några få månader senare invigdes i den heliga Ursulas kloster en ung, skön nunna, som erhöll namnet Maria, och tvenne dagar derefter firade musikdirektören Josef Haydn i tysthet sitt bröllop med Doretta Keller.

Haydns afsked från sin så innerligt älskade Johanna var heligt rörande. Då han, djupt skakad, lofvad den fromma svärmerskan att af kärlek till henne och för den kärleks skull, som Doretta hyste till honom, räcka denna sin hand, och då han med djupt rördt hjerta talade om den skuld, som han genom detta förbund blef i stånd att åtminstone till någon del återgälda sin faderlige vän och hyresvärd, kysste de älskande hvarandra för första och sista gången. “Var trogen din höga tonkonst!“ snyftade den tjusande flickan med bristande hjerta, “men glöm ej heller mig, och haf tålamod med Doretta! Kom till mig i dag om ett år, ej förr, min älskade, vid samtalsgallret! Tala ej till mig, se blott tyst på mig, och om du är lycklig med din hustru, så bär en frisk bukett i din hand! är du det åter icke, Josef, käre, käre Josef! visa mig då den vissnade återstoden af denna hvita, nu så sköna rosenknopp, hvilken jag här gifver dig till afsked. Och nu farväl, du mitt hjertas dyre älskling! Gud och alla helgon vare med dig!“

Efter ett års förlopp syntes en smärt, ungdomlig man vid ursulinernunnornas samtalsgaller, sakta frågande efter syster Maria. Då vacklade en böjd, fin gestalt fram, och ett marmorblekt, förgrätet ansikte betraktade honom genom slöjan. Haydn igenkände blott med möda och under heta tårar sin en gång så blomstrande Johanna. Tyst framtog han en förvissnad rosenknopp och kysste den häftigt. Då suckade den arma nunnan smärtsamt, tryckte sin panna mot gallret och såg den älskade djupt och forskande i ögonen. De voro väl ännu lika varma, lika herrligt blå, men den leende barnafröjden hade försvunnit, och fina fåror af hemliga sorger, synbara blott för kärlekens blickar, voro tecknade omkring munnen. Syster Maria såg länge och oafvändt in i den dyrkade mannens ansikte, och hans ögon gräfde sig fast i hennes drag, som ville han aldrig, aldrig skiljas från dem. Derpå helsade de hvarandra innerligt kärleksfullt, men utan ett ord till afsked, och sågo hvarandra aldrig mer på jorden. — En vecka senare begrafdes den unga nunnan.

Från scenen och konsertsalen.

Kgl. teatern. Maj 5. DONIZETTI: *Leonora.* — 7. LEONEAVALLO: *Pajazzo;* MASCAGNI: *På Sicilien.* — 8. MOZART: *Trollflöjten* (Papageno: hr John Husberg, 1:sta debut; Nattens drottning, Pamina, Papagena: fruar Östberg, Hellström, frk. Lagergren; Nattens tärnor: frökn. Karlsohn, Gustafson, Edström; genier: fruar Bartels, Claussen, frk. Lindegren; Sarastro, Tamino, Talaren, Monostatos: hrr Sellergren, Malm, Lundqvist, Ericson). — 9 GOUNOD: *Faust* (Margareta: frök. Geraldine Farrar, 1:sta gästuppträdande; Siebel: fru Bartels; Faust, Mefistofeles: hr Ödmann, Sellergren). — 10. ALFVÉN-KONSERT. 1 Symfoni, F moll, op 7; 2. Sånger vid piano: frök Björkbom; 3 »Midsommarvaka,» svensk rhapsodi op. 19, för stor orkester. — 11. 14 VERDI: *Aida* (Amneris, Aida: fruar Claussen, Östberg; Konungen, Radames, Amonasro, Ramphis: hrr Sellergren, Nyblom, Söderman, Nygren). — 12, 20, 25. GOUNOD: *Romeo och Julia* (Julia: frk. Farrar, gäst; Romeo: hr Ödmann). — 15 THOMAS: *Mignon* (Mignon, Philine, Fredrik: fruar Hellström, Bartels, frk. Edström; Wilhelm Meister, Lothario, Laertes, Jarno: hrr Malm, Mandahl, Ericson, Grafström. 300.de gången). — 16, 23. VERDI: *Den vilseförda* (Violetta: frk. Farrar, gäst; Flora: fru Bartels; Germont, Alfred: hrr Lundqvist, Ödmann). 18. PUCCINI: *Bohème* (Mimi: frk. Farrar, gäst; Musette: fru Lindberg; Rodolphe, Marcel, Schaunard, Colline, Benoi, Saint-Phar: hrr Nyblom, Mandahl, Ericson, Sellergren. Söderman, Grafström). — 19. BIZET: *Carmen* (Carmen: frk. Edström). —24 R. WAGNER: *Tannhäuser* (Wolfram: hr Oscár, deb.).

Vasa-teatern. Maj 4—19. MILLÖCKER: *Tiggarstudenten.* — 8, 12. *Vermländingarne.* — 15, 21. HERVÉ: *Lilla helgonet* (Denise: frk. Berentz; Celestin, Fernand: hrr Lund, Schücker. — Matinéer).

Vetenskaps-akademien. Maj 10, 13. *Sonatafton* af hr RICHARD ANDBRSSON. — *Romansafton* af hr RICHARD STRANDBERG. Ackompagnatör: hr Joh. Elmblad.

K. F. U. M-salen Maj 3. Konsert af hr SIGFRID LAURIN. Biträdande: hr G. Sjöberg.

Musikaliska akademien. Maj 23. Populär matiné af operasångaren OSCAR BERGSTRÖM. Biträdande: frök. Elis. Lindström. Ackompanjatörer: dir. Alb. Lindström, hr Adrian Dahl.

Katharina kyrka. Maj 17. Konsert af UPSALA STUDENTKÅRS ALLMÄNNA SÅNGFÖRENING. Dirigent: doc Gottfr. Kallstenius.

Östermalmskyrkan. Konsert af CHRISTIANIA HAANDVÆRKERES SANGFORENING Solist: operasångaren Halfdan Rode; dirigent: hr Iver Holter.

Knappast har väl efter Nelly Melbas uppträdande på vår operascen för elfva år sedan någon främmande gäst — ej ens fru Ackté undantagen — skördat så rikt och enhälligt bifall af publik och kritik som k. teaterns nu varande gäst, fröken Geraldine Farrar. Ungdom, skönhet, präktig röst, utmärkt sångkonst och dramatisk framställning — allt förenar sig hos denna operaartist. Då hon i mars detta år gästade Monte Carlo bl. a. i “Bohéme“ yttras också om henne: “fröken Farrar har ej blott vid Spree utan äfven här blifvit kungligt firad“. Fröken Farrar började här sitt gästspel som Margareta i “Faust“. He nes entré i första akten var ej den vanliga. I stället för att Margareta ensam och andaktsfullt efter kyrkobesöket inträder från sidan, dessförinnan observerad af Faust, trädde fröken Farrars Margareta fram ibland de unga flickorna, arm i arm med ett par väninnor, en mera egendomlig än lyckad idé. För öfrigt var hon en ideal bild af Gounods Margareta i okonstladt behag likasom dramatisk framställning, och hennes sång var mästerlig, särskildt koloraturen i juvelarian utmärkt. Hennes stora, vackra och jämna röst fogar sig uttrycksfullt efter sångpartiets alla faser, och intonationen är ofelbar äfven i de högsta tonerna. I kärleksscenen med Faust i trädgården ger hon åt den uppspirande kärleken till honom det mest sanna och varma uttryck; tragiska moment af sorg och förtviflan framställer hon lika uttrycksfullt i sång som spel, i åtbörder som i mimik. Förklarligt är derför, att hon firat samma triumf i Julias, Violettas och Mimis roller som i Margaretas. Öfverflödigt är att anföra särskilda detaljer i hennes framställning, mot hvilken i de här gifna rollerna knappast någon befogad anmärkning kan göras. Fröken Farrars gästspel lär i slutet af månaden afslutas med samma roll som inledde detsamma.

Hittills har vid fröken Farrars uppträdande salongen varit fullsatt och bifallet särdeles lifligt likasom inropningarne talrika; blommor och lager ha äfven skördats. I den kungliga logen har hon hvarje gång haft åhörare, i det prins Carl med gemål och kronprinsen med söner samt prins Eugen varit närvarande, åtminstone någon af dem vid hennes uppträdande, och samma dag konungen återkom från sin vistelse utrikes, öfvervar han sista akterna af “Bohême“, vid inträdet i kgl. logen helsad med kungssången af orkestern.

Vända vi oss nu från den främmande gästen till våra egna operakrafter så ha vi att nämna en första debut af barytonsångaren John Husberg, elev af konservatoriet, såsom Papageno i “Trollflöjten“. Debutanten gjorde lycka tack vare en sympatisk, väl skolad stämma, uttrycksfull sång och tydlig diktion. Med ökad scen-

vana skall den rätt kraftiga rösten kunna träda mera fram och spelet bli säkrare och ledigare än som vid en första debut kan väntas. Som Wolfram i Tannhäuser har hr Oscar haft en tredje debutroll med samma framgång som nyligen i "Vikingablod".

Vasateatern, som möjligen, på grund af förmodad eldfarlighet, kommer att stängas för alltid med denna säsongs slut, har under senare tid med "Tiggarstudenten" lockat talrik publik och äfven upptagit "Lilla Helgonet", först på en matiné, gifven till förmån för fru Sofie Cysch, f. Wiberg, som är i behöfvande omständigheter efter mannens frånfälle. Man har henne ännu i minne såsom en behaglig och talangfull sångerska och skådespelerska vid flera hufvudstadens teatrar. Äfven i landsorten och i Finlands hufvudstad har hon uppträdt med framgång.

Efter slutad stipendiat-vistelse i utlandet har hr Alfvén framträdt på kgl. teatern och dirigerat en konsert med endast hans egna kompositioner. Programmet upptog först hans omarbetade första symfori i F dur, förut uppförd på en matiné å Kgl. teatern i febr. 1897. Det intressanta verket föreföll nu i sin omarbetning mera klart än förut. Af de fyra satserna torde det spirituella Scherzot intaga främsta rummet. Minst tilltalar oss sista satsen. På detta nummer följde 5 sånger: "Trubadurens ande", "Se, allena har jag vandrat", "Ved huset", "Svarta rosor" och "Sommardofter", väl sjungna af fröken Ebba Björkbom, ackompanjerad å flygeln af fröken Märtha Ohlson. Sångerna tillhöra i sin helhet, den nyare stilen. Slutnumret, en svensk rhapsodi (op. 19) är en ny komposition, rytmiskt liffull och intressant instrumenterad, bygd på svenska folkmelodier, slutande med "Jössehäradspolskan". Tonsättaren dirigerade säkert sina verk och blef varmt hyllad af åhörarne.

På Rich. Anderssons 2:a sonatafton glänste hr Stenhammar med utförande af Beethovens Ass dur-sonat, op. 110. Ett par af hr A:s elever utförde dessutom Schuberts A moll-sonat och Brahms F moll-sonat op. 5. Tredje sonat-afton upptog programmet sonater af K. M. v. Weber (op. 49, D moll), R. Schumann (op. 22, G moll), Fr. Chopin (op. 35, B moll), och Fr. Lizzt (H moll), den senare spelad af den unge skicklige pianisten Gustaf Heintze. Största uppmärksamheten väckte en ung gosse, af utländsk börd, med talangfullt utförande af Chopin-sonaten.

Vid Upsalastudenternas konsert i Katarina kyrka var det stora templet fullsatt och bland åhörarne befunno sig kronprinsen med sin äldste son och prins Eugen. Den nye anföraren dirigerade med säkerhet och kläm den stora kören, som var väl sammansjungen och lät höra goda röster. En del för oss nya saker bjöds, såsom Lassons "Ved Lövspring", P. Heises "I skoven", S. Palmgrens "Skulle jag en sång dig sjunga", "Lied" af Perfall, Kjerulfs "Jægeres sang paa Fjældet", Södermans "Lofsång" har ej så nyss framförts. En mindre kör sjöng vackert "Vårvindar friska" och Merikantus "Tröst." Programmet upptog för öfrigt välbekanta körer af Norman, Josephson, Wennerberg, Reissiger och Alfvén, hvarjämte flere extranummer af bifallet framkallades.

Ofriga här ofvan upptagna konserter skola omnämnas i nästa nummer.

Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten.

Kgl. teatern. Spelåret afslutas med denna månad, hvarefter »Det Kgl. Danske teaters» gästspel här eger rum 1—7 juni med dramatisk repertoar. Endast en pjes med musik förekommer, nämligen »Gjenboerne», skådespel med sång i 4 akter af Hostrup.

Ambroise Thomas' populära opera »Mignon» gafs d. 15 maj för 300:de gången. Hufvudrollernas innehafvare ha vid 1:a, 100:de och 200:de föreställningen varit i ordningen följande: Mignon: frk. Signe Hebbe, Vendela Andersson, frk. Lindegren; Philine: frk. Ida Basilier, Anna Karlsohn, Kragballe (debut); Wilhelm Meister: hrr Oscar Arnoldson, Ödmann, Ödmann; Lothario: hrr Gustaf Sandström, Algot Lange, Carl Lejdström; Laertes: hrr Fritz Alberg, Malmsjö, Malmsjö; Fredrik: hrr Rob Ohlsson, Ohlsson, Henriksson; Jarno: hrr Sandstedt, Sandstedt, Grafström. Rollbesättningen vid 300:de föreställningen är nämnd under rubriken »Från scenen och konsertsalen». »Mignon» gafs första gången i Stockholm d. 10 mars 1873, 100:de gången 28 mars 1883 och 200:de gången 12 maj 1895.

Musikaliska akademiens högtidsdag firades d. 18 maj vid middagstiden på vanligt sätt. Kronprinsen, i egenskap af akademiens preses, förklarade sammankomsten öppnad och sekreteraren, dr Valentin, uppläste årsberättelsen.

Häri redogjordes för sammanträden, utdelade stipendier, lärarekåren, antalet elever, hvilket vårterminen var 99 manliga och 61 kvinnliga. Af under året aflidna ledamöter nämndes kapellmästaren Aug. Meissner, expedititionschefen L. L. Fries, professor Julius Günther, läraren Gustaf Brink, pianisten fru Erika Nissen-Lie och f. d. preses, generaltulldirektör Bennich samt associéerna friherrinnan von Höpken och Emil von Qvanten. Af bortgångna musici nämndes Algot Lange, Theodor Kirchner, Edv. Lassen och Anton Dvorák. Vidare redogjordes för musiklifvet i Stockholm, landsorten och utlandet och gafs en öfversikt af utlandets musikaliska verksamhet i fråga om kompositioner och musiklitteratur.

Sekreteraren erinrade äfven om att tonsättaren Karl Reinecke i Leipzig snart fyller 80 år, och att sångläraren Manuel Garcia ingår i sitt 100:e år, Tal nämnde äfven något om svenska musikens framgångar utomlands, »Valdemarskatten» har gifvits i Karlsruhe, »Gillet på Solhaug» väntas komma upp i Berlin, och Emil Sjögren har vunnit erkännande i Paris, der han tillbragt vintern.

Efteråt gafs som vanligt en konsertafdelning af konservatoriets förstärkta kör och hofkapellet under hr Nordqvist. Denna afdelning inleddes med en uvertyr, »Prologus solemnis», af Reinecke, och afslöts med större delen af Cherubinis Requiem. Mellan dessa nummer sjöngs af fru Hellström en aria ur Franz Berwalds opera »Drottningen af Golconda».

Musikhistoriska Muséet härstädes har af fabriksidkaren Carl Hagman i Moskva erhållit, en synnerligen intressant gåfva bestående af en sextett af det ryska nationalinstrumentet balalaika, från den 1,30 meter höga kontrabasen till den endast 44 centimeter långa diskantbalalaikan. Detta specielt ryska instrument är en tresträngad luta med triangelformig kropp, hvarigenom instrumentet får ett synnerligen egendomligt utseende. Ursprungligen ett folkinstrument af ganska primitiv art, har detsamma numera börjat användas som orkesterinstrument, och som sådant har det erhållit den mera eleganta utstyrsel, hvarpå den till Musikhistoriska muséet nu skänkta balalaika-sextetten visar prof. Balalaikan af den enkla folkinstrumenttypen är förut representerad i muséet med ett exemplar, skänkt af doktor Harald Sundberg, hvilken vid en resa i Ryssland köpte detsamma af en rysk bonde, och detta instrument bildar en intressant kontrast till den nu förvärfvade sextetten, som på hr Hagmans bekostnad levererats af den stora musikinstrumentfirman J. F. Müller i Moskwa.

Folkteatern vid Östermalmstorg, som af myndigheterna utdömts såsom eldfarlig och till lokalen olämplig, har stängts för alltid efter sista föreställningen d. 3 maj. För 103:e gången gafs då nyårsrevyn »Gamla Heidelberg» af hr Leipziger, åtföljd af en »revy n:o 2» af samme författare. Folkteaterns repertoar har varit nästan uteslutande dramatisk, ehuru ofta pjeser med inlagda kupletter förekommit.

Mindre teatern, eller den s. k. »Hammerska ladan», i hörnet af Kungsträdgårdsgatan och Blasieholmshamnen, lade för tjugu år sedan, d. 27 april, sin sista föreställning. Byggnaden refs sedan för att lemna rum för det stora hus som nu pryder platsen.

Konsertföreningen hade d. 6 maj ordinarie sammankomst i Musikaliska akademien under ordförandeskap af öfverdirektören John May. Af styrelseberättelsen inhämtas att föreningen under det

gångna musikåret gifvit 8 orkesterkonserter. Af föreningens inkomster under året märkas influtna bidrag från musikintresserade personer i hufvudstaden 10,850 kr., försålda abonnements- och lösbiljetter 13,876 kr., räntor och andra inkomster 1,712 kr. Af utgifterna upptaga arvoden till orkestermedlemmarna den största posten, eller 16,659 kr.

Till ordförande omvaldes öfverdirektören John May, vice ordförande hr Wilh. Stenhammar, dirigent hr Tor Aulin, kassaförvaltare hoffotografen H. Hamnqvist, sekreterare hofrättsnotarien Erik Lidforss samt till öfriga ledamöter i styrelsen fruarna Charlotta Asplund och Dagmar Möller, friherrinnan Ebba Rudbeck och fröken Lotten Gripensvärd samt hrr Richard Andersson, bibliotekarien dr Mauritz Boheman och auditör Ludvig Åman. Till revisorer utsågos öfverintendenten Axel Burén och notarus publicus Otto Fürstenberg.

Styrelseberättelsen omnämner bl. a. att föreningen under det gångna musikåret gifvit sammanlagdt 8 orkesterkonserter, en folkkonsert och en populär Wagner-konsert. På dessa konserter ha kommit till utförande 38 olika tonverk af 20 kompositörer. Följande fem inhemska tonsättare voro representerade med sammanlagdt 6 kompositioner: Emil Sjögren, Wilh. Stenhammar, O. Morales, Karl Valentin och Wilh. Peterson-Berger. Två nya, större tonsättningar, symfoni i F-dur af Stenhammar och »Baneret», symfoni i B-dur af Peterson-Berger, har föreningen under året uppfört. De utländska kompositörerna, hvilka voro representerade med inalles 32 verk, voro följande: Bach, Händel, Mozart, Beethoven, Schubert, Weber, Berlioz, Wagner, Liszt, Brahms, Elgar, Sibelius, Järnefelt, Lange-Müller och Grieg. Såsom solister ha biträdt fruarna Maikki Järnefelt och Esther Gadelius, fröknarna Valborg Svärdström och Märtha Ohlsson samt hrr Gustaf Sjöberg, Tor Aulin, John Forsell, Wilh. Stenhammar och Georg Pegel.

Elevuppvisningar. Ännu en sådan har i denna månad egt rum med lärjungar i fröken Carlheim-Gyllenskölds »Musikinstitut», och en sådan uppvisning af pianoelever i hufvudstadens tredje stora musikskola, fröken Hedvig Svenssons, egde rum i början af månaden, då sexton elever uppträdde med mer eller mindre svåra 2- eller 4-händiga stycken. Bland större sådana kunna nämnas en sonat af Beethoven och en Rhapsodie af Brahms. Vid båda dessa uppvisningar skötte sig eleverna med en säkerhet som vittnade om god undervisning.

Göteborg. Stora teaterns repertoar har på senare tiden upptagit en pjes med musik, nämligen Shakespeares »En vintersaga», med von Flotows musik. Operasångaren Oscar Bergström gaf d. 5 maj en populär konsert, med fröken Ingeborg Arnoldsson såsom ackompanjatris. För välgörande ändamål gafs dagen därpå en konsert under medverkan af pianisten frk. R. Tonning, hrr Bruno Liljefors. Ragnar Grevillius m. fl. I Trädgårdsföreningen har Skånska husarregementets musikkår fortfarande spelat och hr Oscar Bergström ett par gånger medverkat som solist. D. 17 maj gafs af Göta P. B. konsert till förmån för ordens sång- och musikkassa.

Från våra grannland.

Kristiania maj 1—21. Från och med 25 april till och med 14 maj har Nationalteatern, ovanligt nog, bjudit på operaföreställningar med gästspel af fru Oselio-Björnson och hr John Forsell i »Carmen», »Don Juan» och »Trubaduren», hvari fru Os.-Bj. utförde Azucenas roll, hr Forsell grefve Lunas. Utom denna roll och Don Juan har hr Forsell återgifvit Escamillo i »Carmen». D. 15 maj uppträdde fru Oda Nielsen å samma teater, utförande sånger och visor med orkester eller piano. D. 16 gafs der »Eventyr paa fodreisen», och d. 17 maj firades med en föreställning för barn kl. 5 e. m., då »Hans och Greta» uppfördes, samt kl. 8 med uppförande af »Sigurd Jorsalafar». Den 5 maj gafs här konsert af hr Wilh. Stenhammar, med biträde af fru Cally Monrad, då programmet upptog samma saker af Bach och Chopin, hvilka spelades å hans omnämnda konsert i Göteborg i april. D. 13 maj gaf fru Monrad en billighetskonsert och samma dag konserterades af Kristiania Handelsstands orkester med biträde af hr Saabye. Under hr Iver Holters ledning gaf »Kristiania Haandværkers sangforenings» Stockholmskör på St. Hanshaugen konsert med operasångaren Halvdan Rode som solist. Cæciliaföreningen gaf d. 21 maj sin 3:e säsongkonsert, därvid uppförande J. S. Bachs »Johannes-passion». Medverkande voro: fru Mally Lammers, frk. Dagmar Lund, hrr G. Ritter, G. Lunde, Jens Berentsen, organisten Chr. Cappelen, nationalteaterns orkester och föreningens kör.

Helsingfors maj 1—20. På teatrarna ha under denna tid en enda pjes med musik uppförts, nämligen »En midsommarnattsdröm», med Mendelssohns musik å Finska teatern. D. 5 maj gafs en debut-konsert af en barytonsångare, William Hammar, biträdd af M. M.-sångare och hr O. Merikanto. Den unge sångaren säges ha en vacker stämma, som han vidare tänker utbilda i utlandet. D. 3 maj konserterade studenternas blandade kör och d. 8 sångkören M. M. Sångaren Gustaf Linden gaf d. 15 en folkkonsert, biträdd af fru Castegren och hr G. Wingård. Violoncellisten och dirigenten Georg Schneevoigt gaf d. 19 och 20 maj konserter under medverkan af medlemmar af Warschaus filharmoniska orkerter (62 man). Första konserten hade följande program: 1 Tschaikowsky: Sinfonie pathetique; 2 Rich. Strauss: a) »Tod und Verklärung», b) Liebesscene ur operan »Feuersnoth», c) »Also sprach Zarathustra»; 2:a konserten: 1 Hugo Wolf: »Penthesilea»; 2 Grieg: Konsert för piano (fru Sundgren-Schneevoigt) och orkester; 3 Sibelius: »En saga»; 4 Rich. Strauss: a) »Also sprach Zarathustra», b) »Till Eulenspiegels lustige Streiche». D. 8 hade Filharmoniska sällskapet offentlig uppvisning med orkesterskolans elever.

Köpenhamn. Maj 1—18. Kgl. teatern har af pjeser med musik denna tid uppfört »Mignon», »Lohengrin», »Carmen», »Hvita frun» samt »Höge huskors», en 1-aktspjes af Heiberg med musik af Zink, och »Elverhöj» till förmån för ballettens privata pensionskassa. Herr Navál har gästat här som Don José. Casino har af musikpjeser gifvit några gånger »Lykkebarnet», hvarjämte fru Norrie fortsatt att gästa i »Sköna Helena». Konsertsäsongen synes vara slut med Cæciliaföreningens madrigal-körs förnyade konsert 1 maj med samma program som vid uppträdandet i Berlin.

Från andra land.

Paris. Vid en Lamoureux-konsert under denna säsong har uppförts här för första gången Vincent d'Indys 2:a symfoni, i B-dur (op. 57). Symfonien betecknas af en kritiker såsom »ett oförgängligt monumentalverk» och lär snart komma att utgifvas af Durand et fils i Paris.

Hamburg. För första gången i Tyskland uppfördes här å Stadtteatern »Mugette» (»Maiglöckchen,» lyrisk opera i 4 akter och 5 bilder, text efter en novell af Ouida, af M. Carré och Georges Hartmann, musik af Edmond Missa. Komponisten (f. 1861 i Rheims) vann romarpriset 1881 och har komponerat flera operor m. m. Hamburgerpubliken mottog verket med stort bifall, hvartill ett utmärkt uppförande mycket bidrog. Handlingen, som säges vara torftig, rör sig om en målares kärlek till en skön modell, som han öfvergifver men senare återser och förenas med. Musiken är populärt melodisk, men ej särdeles originell.

Leoncavallo beger sig i dagarna från Milano till Berlin för att till kejsar Wilhelm öfverlämna den af denne beställda operan »Roland aus Berlin». Kompositören kommer att under sin vistelse i Berlin dirigera i den k. operan vid det 200:e uppförandet af sin opera »Pajazzo».

Dödsfall.

Meisel, Julius Edvard, nottryckare, född 1827 i Leipzig, död d. 12 maj härstädes. Meisel kom till Stockholm 1857 på anmodan af framl. musikförläggaren Abr. Hirsch och har allt sedan till för ett tiotal år sedan verkat här såsom notgravör (i plåt) och nottryckare, märkvärdigt nog ensam i sitt yrke i vårt land.

Svensk Musiktidning.

Nordiskt Musikblad. — 24:de årgången. — *För hvarje musikaliskt hem, utgifves 1904 efter samma plan som förut, innehållande* ***populär läsning i Musikaliska ämnen, porträtter*** *med* ***biografier*** *etc. Tidningen utkommer två gånger i månaden (utom juli—aug.). Pris* ***5 kronor*** *pr år, lösnummer 25 öre. Prenumeration sker här å* ***Expeditionen, Vallingatan 11,*** *2 tr., i* ***bok- och musikhandeln,*** *å posten och tidningskontor.* ***I landsorten*** *prenumereras bäst å* ***posten.***

Obs.! *Nyttan af en musiktidning för musikbildningen i hemmet torde ej kunna bestridas. Framför dagliga tidningar eger en sådan fördelen att den förvaras och bildar, så att säga, en musikhistorisk uppslagsbok. Rätta platsen för utgifvandet af en musiktidning är hufvudstaden, där musiklifvet är högst och rikast utveckladt. Svensk Musiktidning meddelar ock en kontinuerlig redogörelse för musiklifvet i vår hufvudstad, i landsorten samt i Norges, Finlands och Danmarks hufvudstäder, utförliga biografier med fina porträtt, instruktiva artiklar, följetonger m. m. Musikbilagan innehåller verkligt god musik.*

J. G. MALMSJÖ, PIANOFABRIK
Kongl. Hofleverantör
GÖTEBORG
Etablerad 1843

Begagnade instrument tagas i utbyte. Bekväma afbetalningsvilkor.

Den *enda* svenska Pianofabrik, som vid mångfaldiga täflingar *alltid* erhållit *högsta* priset.

Talrika intyg från framstående musici och konstnärer.

GULDMEDALJ »för utmärkta flyglar och pianinos»
Göteborg 1891 Malmö 1896 Stockholm 1897
ensam bland svenska pianofabriker.
Inalles *21 första pris*

A.-B. Skandinaviska Orgel & Pianofabriken
(f. d. Skandinaviska Orgelfabriken)
Grundad 1865
rekommenderar sin tillvärkning af **Orglar** för kyrkor, skolor och hemmen samt **Pianinon.**
Obs.! Uteslutande svensk tillverkning och följaktligen af utmärktaste och solidaste beskaffenhet.
Priskurant på begäran. Alla förfrågningar besvaras omgående.
Utställning & kontor Mästersamuelsgatan 32 Stockholm.

OBS. Äldre årgångar
af denna tidning, med eller utan musikbilaga, erhållas till nedsatt pris endast kontant å expeditionen.

PIANOLEKTIONER
efter bästa metod, ledande till god teknisk och verkligt musikalisk utbildning, meddelas af undertecknad till moderat pris. Anmälan kan äfven ske skriftligen. Mottagning kl. 10—11 f. m. och 3—4 e. m. Tel. Brunkeberg 14 97.
Vallingatan 11, 2 tr.
Frans J. Huss.

OBS.! OBS.!
Svensk Musiktidnings
MUSIKBILAGA
1904
som medföljde årgångens n:o 4, innehåller vackra ***Pianostycken*** *af* **Gustaf Hägg, Theodor Kirchner, Ignotus** *samt en sång af* **A. M. Myrberg.**
Obs.! *Bilagan tilldelas* ***endast Helårsprenumeranter.***

Eleganta Permar
till ***Svensk Musiktidning*** finnas till salu uti flera färger. Pris kr. 1,50, hos A. F. Högbergs bokbinderi, Davidbagaresgata N:o 22—24.

J. LUDV. OHLSSON
STOCKHOLM
Hamngatan 18 B.
Flyglar, Pianinos och **Orgelharmonier** af de bästa *svenska* och *utländska fabriker* i **största** lager till **billigaste** priser under fullkomligt ansvar för instrumentens bestånd.
Obs.! **Hufvuddepôt** för **Blüthners** och **Rönischs** världsberömda Flyglar och Pianinos.

Albumblad.
5 melodiska tonstycken
af
Adrian Dahl.
(Romans. Humoresk. Perpetuum mobile. Aftonstämning. Marche triomphale). — ***Prisbelönt musikbilaga*** — finnes till salu à 1 kr. å Svensk Musiktidnings expedition, Vallingatan 11.

Förenade
Organist-, Kantors- och Klockare-befattningarna i Laholms
pastorat kungöras härmed till ansökan lediga inom 60 dagar från den 20 april d. å. Årlig lön i ett för allt 1,200 kronor. Platsen får tillträdas så snart valet vunnit laga kraft. Ansökningar insändas till
Kyrkorådet.
(G. 5900) Adr.: **Laholm.**

Å Svensk Musiktidnings Expedition, Vallingatan 11, 2 tr. samt i bok- och musikhandeln finnes till salu
MELODISKA MINNESBLAD
4 Pianostycken — *Barcarole. Mazurka, Canzonetta, Nenia* — af Frans J. Huss. Pris 1 kr.

INNEHÅLL:

Anton Dvorák † (med porträtt). — Iver Holter (med porträtt) — Musiksäsongen i Italien 1903—1904 (Milano, Roma, Firenze, Napoli, Palermo) af Anteros — Musikpressen. — Följetong: En första kärlek. Ur Josef Haydns lif af Elise Polko (slut). — Från scenen och konsertsalen. — Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten, från våra grannland och andra land. — Dödsfall. — Annonser.

Stockholm 1904, Walinders Tryckeri Aktiebolag.